

การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านเมืองปึง สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 2

THE DEVELOPMENT OF THE DISCIPLINE IN DESIRABLE
CHARACTERISTICS OF PRATHOMSUKSA 4-6 STUDENTS AT
MUNG PUNG SCHOOL UNDER UDONTHANI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

¹ชญิกษา สุวรรณพรหม, ²พงษ์ศักดิ์ ศรีจันทร์ และ ³พัชรินทร์ ชมภูวิเศษ
¹Chayapicha Suwannaprom, ²Phongsak Srichan and
³Patcharin Chompuwiset

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, ประเทศไทย
Udon Thani Rajabhat University, Thailand

¹Chotiros218@gmail.com

Received :March 10, 2022; Revised :March 25, 2022; Accepted :April 24,2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านเมืองปึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 2 กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านเมืองปึง จำนวน 55 คน กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้แก่ ครูและผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 12 คน กรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน ผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 10 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบไปด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ 2) แบบสอบถาม 3) แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน 4) แบบประเมินพฤติกรรมของนักเรียนตามวินัย การวิเคราะห์ข้อมูล

¹ นักศึกษา สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

เชิงคุณภาพโดย วิเคราะห์เนื้อหา สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านเมืองปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 เกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยนักเรียน การจัดโครงสร้างการดำเนินงานด้านวินัยยังไม่ครอบคลุมและไม่ได้เชื่อมโยงกับองค์กรภายนอก ครูยังไม่เข้าใจวิธีการออกแบบแผนการเรียนรู้ที่เน้นการจัดการเรียนเพื่อเสริมสร้างวินัยนักเรียน แต่ไม่เน้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ทำให้นักเรียนมีปัญหาในด้านการตรงต่อเวลา การแต่งกายและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ 2) แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของนักเรียน พบว่าความคาดหวังนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยประกอบด้วย 1) การจัดระบบโครงสร้าง ต้องประสานกับผู้ช่วยผู้วิจัยให้เข้ามามีบทบาทให้มากยิ่งขึ้น 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูต้องเน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ บูรณาการไปกับการเรียนการสอนหลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ปฏิบัติตามโครงการต่างๆ ที่กำหนดอย่างเคร่งครัด 4) ต้องมีการระดมทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อม 5) ผู้บริหารต้องกำกับติดตามนิเทศงาน อย่างสม่ำเสมอ 6) ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 3) ผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55, S.D. = 0.58$) พบว่า 1) กลยุทธ์ที่ใช้ในการป้องกัน ให้เด็กฟังครูสอนตอนเช้าแถวตอนเช้า โดยครูอบรมเสริมวินัยด้านตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย ด้านความสะอาดบูรณาการเข้ากับวิชาสังคมศึกษา แทรกสอดคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็ก 2) กลยุทธ์ที่ใช้ในการแก้ไข กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน ผลการวิจัย พบว่า เด็กมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา แต่งกายตามกฎของโรงเรียน เด็กมีความรับผิดชอบมากกว่าในวงรอบที่ 1 แผนการดำเนินกิจกรรม มีการแบ่งหน้าที่แบ่งงานที่ได้รับมอบหมายงานได้บรรลุวัตถุประสงค์และมีการชื่นชมผลงานของตนเอง 3) กลยุทธ์ที่ใช้ในการสนับสนุน ได้แก่กิจกรรมสร้างนิสัย กิจกรรมวินัยดีเด่น เด็กมีการวางแผนงานด้วยความเอาใจใส่ทุกคนให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างดี เด็กทุก ๆ คนเคารพข้อตกลงที่ให้ไว้ ผลการพัฒนา พบว่าเด็กมีวินัยด้านการตรงต่อเวลาดีขึ้น เข้าเรียนเช้าแถวทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียนตรงตามที่กำหนด มีความเอาใจใส่แต่งกายถูกที่ถูกต้องสถานการณ์สามารถทำหน้าที่ของตนที่รับผิดชอบได้

คำสำคัญ : คุณลักษณะอันพึงประสงค์, วินัยของนักเรียน

Abstract

This research aims to develop the discipline in desirable characteristics of Prathomsuksa 4-6 students at Mungpung School under Udonthani Primary Educational Service Area Office 2. The target population in the research included 55 Prathomsuksa 4-6 students, involving 12 teachers and school administrators, 7 school committee members, and 10 parents of Prathomsuksa 4-6 students at Mungpung School. The study was carried out in the second semester, academic year 2018. The research instruments were as follows: 1) interview form, 2) questionnaire, 3) behavior observation form, and 4) discipline evaluation form. Qualitative data analysis was used to analyze the data and statistical tools used included percentage, mean, and standard deviation. The results show that: 1) The conditions and problems in developing desirable characteristics in discipline of Prathomsuksa 4-6 students focusing on student discipline were that the structure arrangements for the student discipline was not extensive, there was no connection with external organizations, teachers were not familiar with designing lesson plans focusing on developing student discipline; moreover, morality and ethics were deficient resulting in students having problems such as impunctuality, improper student uniforms, and irresponsibility. 2) For the guideline in developing desirable characteristics in discipline of Prathomsuksa 4-6 students, it was found that the expectations of desirable characteristics in discipline consisted of 1) the need for more participation from research assistants in the structure arrangements, 2) the importance of lesson activities which have to emphasize critical thinking, analyzing and integration with different teaching methods focusing on learners, 3) strictness in carrying out the project as planned, 4) the need to use local resources to improve environments, 4) the importance of supervising regularly for administrators, and 6) the importance of teachers to be the good role model. 3) The findings from the development of desirable characteristics in discipline of Prathomsuksa 4-6 students focusing on student discipline in the first cycle showed the overall result of high level ($X = 3.55$, $S.D. = 0.58$), equaling 83 percent. There were 17 students who needed improvement and had to participate in the second cycle. In the second cycle which included friend helps friend activity led to the following outcomes: 1) integration of teaching morality in history subjects, in which teachers promoted responsibilities of being punctual, dressing properly, and keeping the school clean. This helped in being a strategy to prevent students from undesirable behaviors of not listening to teachers in the morning roll call. 2) The improvement strategy revealed that the students had more responsibility than the first cycle, and there were clear assignments for each student which fulfilled the objectives; in addition, students got to admire their own work. 3) The support strategy involved developing desirable habit activities, and excellent and responsible student activities. The students cooperated in planning with concentration. They respected the agreements, came to

class and activities punctually, dressed properly according to place and time, and fulfilled the given responsibilities. The activities which support these behaviors can be divided into three sub-aspects, including 1) punctuality, which had two cycles of process that improved students' punctuality at high level or 84 percent, passing all the criteria, 2) dressing properly, which also had two cycles of process that improved students' discipline in dressing properly at high level or 85 percent, passing all the criteria. For the second sub-aspect, the result was from a well-planned process, analyzing the real causes of problems by related individuals and using the data to determine appropriate strategies and activities. The systemic planning with clear procedure led to the success of the operation and fulfilled the objectives. 3) For the third sub-aspect, responsibility, the two cycles of process showed that students had a high level of responsibility or 83 percent, while only three students could not pass all the criteria. This resulted from the systemic planning of the author, which came from studying and collecting the data from related individuals to analyze and determine the causes of the problems. Appropriate strategies and activities also contributed to the fulfilments of the research objectives as will.

บทนำ

การศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานประสบความสำเร็จหรือมีข้อบกพร่องต่างๆ ย่อมส่งผลเสียที่สะท้อนไปสู่ส่วนอื่นๆ ของระบบการศึกษาของชาติโรงเรียนได้บูรณาการการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ควบคู่ไปกับการพัฒนาผู้เรียนโดยใช้หลักศาสนาควบคู่ไปกับการพัฒนาชีวิตจริงทั้งในและนอกโรงเรียนของนักเรียนที่เหมาะสม เคารพสิทธิผู้อื่น ทักษะการสื่อสารรักษาการแก้ปัญหาจิตสำนึกสาธารณะและ ด้านการเรียนรู้คือรักการอ่านแสวงหาความรู้การวางแผนการเรียนรู้ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้มีความคิดสร้างสรรค์ (สุวิมล ว่องวานิช และคณะ, 2553: 17-18)

สังคมไทยจึงเป็นสังคมที่เริ่มขาดระเบียบวินัย ทั้งในครอบครัวในชุมชน รวมไปถึงบุคคลโดยรวมของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียน ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นนี้มีแนวโน้มที่จะประพฤติปฏิบัติตนไปในทางที่ไม่ดี ไม่เหมาะสมที่จะสร้างความเจริญงอกงามทางปัญญา ความคิดจิตใจ และคุณธรรมให้เป็นอนาคตที่สดใสของประเทศชาติสมกับเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่าของสังคม (กรมวิชาการ , 2560 : 5)

ปัญหาด้านการแต่งกายไม่ถูกต้องผิดระเบียบ ไม่ตรงต่อเวลา การดำเนินงานคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านวินัยนักเรียนมีปัญหาจะมีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนส่งผลต่อคุณภาพชีวิต ความสงบสุขของชุมชน ประเทศชาติ ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขก็จะลุกลามจนยากที่จะ (ประไพศิลป์ ศรีณรงค์ฤทธิ์, 2552: 6)

จากการสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาในโรงเรียนบ้านเมืองปิง เกี่ยวกับวินัยในตนเองของนักเรียน ในปีการศึกษา 2560 โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน สอบถามและสัมภาษณ์ คณะครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีนักเรียนส่วนหนึ่งแต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของสถานศึกษา แต่งกายไม่เหมาะสมกับโอกาส และกิจกรรมที่โรงเรียนกำหนด ไม่รักษาความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน มาโรงเรียนไม่ทันเช้าแถว ไม่เข้าแถวรับบริการต่างๆ ถ้าไม่มีคนคุม ไม่ทำความเคารพตามประเพณีและมารยาทไทยที่พึงกระทำต่อบุคคลทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน สภาพเช่นนี้ทำให้ภาพพจน์รวมของโรงเรียน ตกต่ำ เสียชื่อเสียง ขาดความศรัทธา จากชุมชน และยังส่งผลให้เกิดปัญหาในการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และปัญหาอื่นๆ ตามมาอีกมากมาย เช่น ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และเป็นอุปสรรคต่อ การพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่ทางโรงเรียนกำหนดไว้ ซึ่งสามารถจำแนกประเภทวินัยที่นักเรียนทำผิดแต่ละด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 37.04 ด้านการแต่งกาย จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 30.69 ด้านการตรงต่อเวลา จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 26.46 ด้านการรักษาความสะอาด จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 21.16(แผนปฏิบัติการโรงเรียนบ้านเมืองปิง ประจำปีการศึกษา 2560, 2560: 47-51)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้ศึกษาในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการเป็นผู้นำพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และเรียนรู้อย่างมีความสุข จึงมีความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้า การพัฒนาหรือแก้ไขพฤติกรรมมารยาทระเบียบวินัยของนักเรียน โดยนำเอากระบวนการบริหารแบบมีส่วนร่วม AIC (Appreciation Influence Control) ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีปฏิสัมพันธ์โดยการปฏิบัติจริง (Interactive Learning Through Action) เพื่อให้เกิดพลังสร้างสรรค์เพียงพอในการพัฒนาเด็กทั้งระบบ ให้เปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น ภายใต้กระบวนการนิเทศ ติดตาม กำกับดูแลอย่างใกล้ชิดโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านเมืองปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านเมืองปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2

3. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านเมืองปึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการศึกษานี้ผู้วิจัยได้ใช้หลักการและขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) ตามแนวคิดของ เคมมิสและแมกเทกการ์ด (สุวิมล ว่องวานิช, 2544: 5-6) เป็นกระบวนการแก้ไขปัญหาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 ในโรงเรียนบ้านเมืองปึง ยึดหลักขั้นตอนและกระบวนการในการทำงานเป็นวงรอบ (Spiral) ซึ่งแต่ละวงรอบประกอบด้วย 1) ขั้นตอนการวางแผน (Planning) 2) ขั้นตอนการปฏิบัติ (Action) 3) ขั้นตอนสังเกต (Observation) 4) ขั้นตอนการสะท้อนผล (Reflection)

ผลการวิจัย

การดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านเมืองปึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 พบนักเรียนมีปัญหาวินัยด้านการตรงต่อเวลา วินัยด้านการแต่งกาย และความรับผิดชอบต่อหน้าที่

1. สภาพและปัญหาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านเมืองปึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 ครั้งนี้เป็นเพราะ การแก้ปัญหานักเรียนและพัฒนาวินัยนักเรียนยังไม่มีผลชัดเจน โรงเรียนมีเนื้อที่เฉพาะและจำกัดไม่สามารถที่ขยับขยายบริเวณออกไปได้ส่งผลต่อการจัดบรรยากาศในชั้นเรียนด้านการตรงต่อเวลา เด็กส่งงานไม่ตรงเวลา มาเรียนสาย ด้านการแต่งกาย เด็กไม่ชอบเอาเสื้อเข้าในกางเกง รองเท้าก็ใส่เหยียบส้น บางครั้งก็ไม่ใส่ ผมก็ยาว ขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เด็กชอบโยนงานให้เพื่อนทำ ไม่ยอมรับผิดชอบพร้อมของตนเอง การจัดโครงสร้างการดำเนินงานด้านวินัยยังไม่ครอบคลุม และไม่ได้เชื่อมโยงกับองค์กรภายนอก ทำให้นักเรียนมีปัญหาในด้านการตรงต่อเวลา การแต่งกาย และความรับผิดชอบต่อหน้าที่

2. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านเมืองปึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 พบว่าเด็กมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านวินัยประกอบด้วย 1) การจัดระบบโครงสร้างให้ทุกคนเข้ามามีบทบาทให้มากยิ่งขึ้น 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูต้องเน้นการคิด วิเคราะห์ บูรณาการไปกับการเรียนการสอนที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ปฏิบัติตามโครงการต่างๆ ที่กำหนดอย่างเคร่งครัด 4) ต้องมีการระดมทรัพยากรในท้องถิ่น

เพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมจากทุกส่วน 5) ผู้บริหารต้องกำกับ ติดตามนิเทศงานอย่างสม่ำเสมอ
6) คุรุปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดี

3. ผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านเมืองปึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 พบว่า

3.1 ด้านที่ 1 วินัยด้านการตรงต่อเวลา ผลการดำเนินกิจกรรมตามกลยุทธ์ทั้ง 2 วงรอบ พบว่า โดยภาพรวม นักเรียนมีวินัยด้านการตรงต่อเวลาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.49) คิดเป็นร้อยละ 84.00 ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน

3.2 ด้านที่ 2 วินัยด้านการแต่งกาย ผลการดำเนินกิจกรรมตามกลยุทธ์ทั้ง 2 วงรอบ พบว่า โดยภาพรวม นักเรียนมีวินัยด้านการแต่งกายอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.47) คิดเป็นร้อยละ 85.00 ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน

3.3 ด้านที่ 3 วินัยด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ผลการดำเนินกิจกรรมตามกลยุทธ์ทั้ง 2 วงรอบ พบว่า โดยภาพรวม นักเรียนมีวินัยด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.53) คิดเป็นร้อยละ 83.00 ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 3 คน

ผลการดำเนินกิจกรรมตามกลยุทธ์ทั้ง 2 วงรอบ ในภาพรวมเด็กมีวินัยในภาพรวมดีขึ้น โดยมีการประเมินพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีวินัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.50) คิดเป็นร้อยละ 84.00 ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการแต่งกาย ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.47) คิดเป็นร้อยละ 85.00 ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน รองลงมาได้แก่ ด้านการตรงต่อเวลา ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.49) คิดเป็นร้อยละ 84.00 ผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน และด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.53) คิดเป็นร้อยละ 83.00 ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 3 คน

อภิปรายผล

การดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านเมืองปึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพและปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านเมืองปึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานี เขต 2 การแก้ปัญหาให้นักเรียนและพัฒนาวินัยนักเรียนยังไม่มีชัดเจน โรงเรียนมีเนื้อที่เฉพาะและจำกัดไม่สามารถที่ขยายบริเวณออกไปได้ส่งต่อการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน ด้านการตรงต่อเวลา เด็กส่งงานไม่ตรงเวลา มาเรียนสาย ด้านการแต่งกาย เด็กไม่ชอบเอาเสื้อเข้าในกางเกง รองเท้าก็ใส่เหยียบส้น บางครั้งไปโดยไม่ใส่ ผมก็ยาว ความ

รับผิดชอบต่อหน้าที่ เด็กชอบโยนงานให้คนอื่นทำ ไม่ยอมรับผิดชอบพร้อมๆ ของตนเอง การจัดโครงสร้างการดำเนินงานด้านวินัยยังไม่ครอบคลุม และไม่ได้เชื่อมโยงกับองค์กรภายนอก การจัดการกิจกรรมเสริมสร้างวินัยนักเรียนยังไม่ชัดเจน ไม่เน้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรมเท่าที่ควร ทำให้นักเรียนมีปัญหาในด้านการตรงต่อเวลา การแต่งกาย และต่อความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดโครงสร้างภายในโรงเรียน และตัวนักเรียนเองยังขาดความมีวินัย สอดคล้องกับทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรม หรือความมีวินัยในตนเองของเพคและฮาวิกเฮิร์ส (Peckand Havighurst) จำแนกลักษณะของบุคคลออกเป็น 3 ประเภทคือ พวกปราศจากจริยธรรม (Amoral person) เป็นบุคคลที่มีพลังในการควบคุมอีโก้และซุเปอร์อีโก้ค่อนข้างน้อยมาก บุคคลเหล่านี้จะยึดตัวเองเป็นศูนย์กลาง บุคคลเหล่านี้ถูกควบคุมโดยความเห็นแก่ตัวของตนเอง เป็นผู้ที่ขาดวินัยในตนเองหรือมีน้อยมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ เต็ง ดาบุญเขียว (2550 : 111-112) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการรักษาความสะอาด โรงเรียนบ้านดงปอ อำเภอพิบูลย์ จังหวัดอุดรธานี พบว่าสภาพ และปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของนักเรียน นักเรียนก็ทำหน้าที่ของตนเองตามลำพังขาดการกำกับดูแลจากครู และครูก็ขาดการปลูกฝังหรือสร้างจิตสำนึกที่ดีด้านการรักษาความสะอาด ขาดความรับผิดชอบต่อ สอดคล้องกับงานวิจัยของพนมพร พรพนม (2550 : 100-101) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียน โรงเรียนบ้านหนองแวงฮี อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าสภาพ และปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของนักเรียน นักเรียนขาดวินัยทั้งด้านการแต่งกาย การตรงต่อเวลา ขาดมารยาทในการเคารพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชิต บุญสาร (2550 : 107) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนนาคอกชุมวิทย์วิทยา อําเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี พบว่าสภาพ และปัญหาการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของนักเรียน นักเรียนขาดความรับผิดชอบต่อในการแต่งกาย ไม่มีความตรงต่อเวลา พูดจาไม่สุภาพขาดความเคารพ

2. แนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านเมืองปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่าเด็กมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านวินัยประกอบด้วย 1) การจัดระบบโครงสร้างให้ทุกคนเข้ามามีบทบาทให้มากยิ่งขึ้น 2) การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนของครูต้องเน้นการคิด วิเคราะห์ บูรณาการไปกับการเรียนการสอนที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ปฏิบัติตามโครงการต่างๆ ที่กำหนดอย่างเคร่งครัด 4) ต้องมีการระดมทรัพยากรในท้องถิ่นเพื่อปรับปรุงสภาพแวดล้อมจากทุกส่วน 5) ผู้บริหารต้องกำกับติดตามนิเทศงานอย่างสม่ำเสมอ 6) ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สอดคล้องกับทฤษฎีการเกิดวินัยของ Mowrer (1987; อ้างถึงใน อรรวรรณ พาณิชปฐมพงศ์, 2549 : 10-14) เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับมารดาหรือผู้เลี้ยงดู โดยที่มารดาหรือผู้เลี้ยงดู และผู้อบรมสั่งสอนมาพร้อมกับ

การบำบัดความต้องการทางกาย และทางจิตใจทำให้เกิดการอบรมสั่งสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของณพัทธ์อร เสงสมบุรณ์ (2554 :123-124) ได้ศึกษาการนำเสนอแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนจากการวิเคราะห์แนวปฏิบัติดี พบว่าแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน มีการประเมินแบบเป็นขั้นตอน โดยใช้การฝึกอบรม และใช้โครงการต่างๆ ของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สงกรานต์ บุญมีเกียรติ (2554 : 153-154) ได้ศึกษาการนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่าแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประกอบด้วย การยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกคนให้เข้ามามีส่วนร่วม มีหัวหน้างานรับผิดชอบอย่างชัดเจน มีการจัดอบรมบุคลากร มีการระดมทรัพยากรให้เพียงพอ มีการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจงกลณี ศิริสวัสดิ์ (2560 : 50-51) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกรับ จังหวัดระยอง พบว่าแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของนักเรียน การจัดกิจกรรมสอดแทรกในห้องเรียนเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม ปลูกฝังความมีวินัยในตนเองให้เกิดแก่นักเรียนทั้งที่บ้านและโรงเรียน ทั้งจัดกิจกรรมกับมีสื่อการสอนที่หลากหลายน่าสนใจ โรงเรียนจะต้องมีกฎระเบียบที่ชัดเจนและมีบทลงโทษที่เป็นขั้นตอน มีการชื่นชมให้รางวัลและมอบเกียรติบัตรให้กับนักเรียนที่มีความประพฤติถูกระเบียบวินัยของโรงเรียน ครูควรดูแลเอาใจใส่นักเรียนอยู่เสมอ จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นในการทำกิจกรรม มีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น สร้างแรงจูงใจในการประพฤติตนอย่างเหมาะสม รู้จักบทบาทหน้าที่ของตน มีภาวะความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี และมีการปลูกจิตสำนึกที่ดีให้กับนักเรียน

3. ผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านเมืองปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า ผลการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านเมืองปิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 พบว่า ในวงรอบที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55, S.D. = 0.58$) คิดเป็นร้อยละ 83.00 มีนักเรียนที่มีการปฏิบัติที่ต้องปรับปรุงจำนวน 17 คน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการแต่งกาย ($\bar{X} = 3.65, S.D. = 0.53$) คิดเป็นร้อยละ 84 มีนักเรียนที่มีการปฏิบัติที่ต้องปรับปรุงจำนวน 1 คน รองลงมาได้แก่ ด้านการตรงต่อเวลา ($\bar{X} = 3.51, S.D. = 0.60$) คิดเป็นร้อยละ 83.00 มีนักเรียนที่มีการปฏิบัติที่ต้องปรับปรุงจำนวน 6 คน และด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ($\bar{X} = 3.49, S.D. = 0.62$) คิดเป็นร้อยละ 82.00 มีนักเรียนที่มีการปฏิบัติที่ต้องปรับปรุงจำนวน 10 คน ตามลำดับ ดังนั้นจำนวนนักเรียน 17 คนจะต้องนำไปปรับปรุงในวงรอบที่ 2 เพื่อพัฒนาให้มีพฤติกรรมที่ผ่านเกณฑ์ในวงรอบที่ 2 ต่อไป โดยใช้กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน

หลังการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 และ 2 ผลการศึกษา พบว่า 1) กลยุทธ์ที่ใช้ในการป้องกัน ให้เด็กฟังครูสอนตอนเช้าแถวตอนเช้า โดยครูอบรมเสริมวินัย ด้านตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย ด้านความสะอาด บุรณาการเข้ากับวิชาสังคมศึกษา แทรกสอดคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็ก 2) กลยุทธ์ที่ใช้ในการแก้ไข กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน ผลการวิจัย พบว่า เด็กมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา แต่งกายตามกฎของโรงเรียน เด็กมีความรับผิดชอบมากกว่าในวงรอบที่ 1 แผนการดำเนินกิจกรรม มีการแบ่งหน้าที่แบ่งงานที่ได้รับมอบหมายงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ และมีการชื่นชมผลงานของตนเอง 3) กลยุทธ์ที่ใช้ในการสนับสนุน ได้แก่ กิจกรรมสร้างนิสัย กิจกรรมวินัยดีเด่น เด็กมีการวางแผนงานด้วยความเอาใจใส่ทุกคนให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างดี เด็กทุก ๆ คนเคารพข้อตกลงที่ให้ไว้ ผลการพัฒนา พบว่าเด็กมีวินัยด้านการตรงต่อเวลาดีขึ้น เข้าเรียนเช้าแถวทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียนตรงตามที่กำหนด มีความเอาใจใส่แต่งกายถูกที่ถูกสถานการณ์สามารถทำหน้าที่ของตนที่รับผิดชอบได้ กิจกรรมเด็กที่ช่วยส่งเสริมวินัยให้ดีเด่นมี 3 ด้านย่อยประกอบด้วย

ด้านที่ 1 วินัยด้านการตรงต่อเวลา ผลการดำเนินกิจกรรมทั้ง 2 วงรอบ พบว่า หลังดำเนินการตามกลยุทธ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ ทำให้เด็กมีวินัยด้านการตรงต่อเวลาอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 84 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน ทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้วิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาสาเหตุเพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนงาน การกำหนดกลยุทธ์และกิจกรรมที่เหมาะสมสามารถดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี Crow & Crow (1962 : 398) อธิบายไว้ว่า การสร้างวินัยในตนเองแก่เด็กจะเป็นการช่วยให้เขาได้เรียนรู้วิธีการดำเนินชีวิตตามวัฒนธรรมของสังคมของเขา เพื่อให้มีพฤติกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงตนเองและผู้อื่นด้วย การสร้างวินัยในตนเองจะช่วยให้เขาได้กระทำการที่สังคมยอมรับ เพื่อเขาจะได้มีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่นซึ่งจะเป็นสิ่งที่เขาจะรู้สึกพอใจด้วยเช่นกันสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธีระภาภรณ์ ดงอนนท์ (2552 : 71) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยในตนเองของเด็กชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 เพื่อพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของเด็ก 4 ด้าน คือ ด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย ด้านการแสดงความเคารพ และด้านความรับผิดชอบ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการพบว่า ก่อนดำเนินการพัฒนาวินัยของเด็ก มีการมาเรียนสาย ทำให้ไม่ตรงต่อเวลา แต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบขาดความรับผิดชอบต่อต่าง ๆ พบว่า เด็กมีพฤติกรรมดีขึ้น แต่ยังมีเด็กบางส่วนที่ยังไม่เปลี่ยนแปลงการกระทำให้ดีขึ้น จึงนำไปพัฒนาในวงรอบที่ 2 พบว่า การกระทำของเด็กพัฒนาขึ้นในทุกๆ ด้าน เด็กมีความประพฤติในด้านการตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย ด้านการแสดงความเคารพ และด้านความรับผิดชอบต่อพัฒนาขึ้น และสอดคล้องผลการศึกษาของ วิไล หินดำ (2547 : 82-85) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างวินัยของเด็กโรงเรียนบัวไขยวารพิตยาธรรมพ์ อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนา

กระบวนการสร้างวินัยเด็ก 2 ด้านคือ ตรงต่อเวลาและความสะอาด โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พบว่า วงรอบที่ 1 เด็กมีวินัยพัฒนา ทำกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนตรงตามเวลาที่กำหนด จึงนำไปพัฒนาต่อในวงรอบที่ 2 พบว่าเด็กพัฒนาตนเองได้ดีมาก รู้จักเวลา รักสะอาด

ด้านที่ 2 วินัยด้านการแต่งกาย ผลการดำเนินกิจกรรมตามกลยุทธ์ทั้ง 2 วงรอบ พบว่า เด็กมีวินัยด้านการแต่งกายอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 85 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน ทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้วิจัยได้มีการวางแผนการปฏิบัติงานอย่างมีขั้นตอน โดยศึกษาจากบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหา แล้วนำข้อมูลไปใช้ ในการวางแผนงาน กำหนดกลยุทธ์และกิจกรรมที่เหมาะสม วางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน ทำให้ดำเนินการได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ตรงกับผลการศึกษาของชาญ อรัญชัย (2547 : 98-99) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมวินัยเด็ก โรงเรียนมัธยมภูอภัยพัฒนวิทย์ อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยของเด็ก 2 ด้านคือ การแต่งกาย และความสะอาด โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พบว่า ด้านการแต่งกาย เด็กมีลักษณะการแต่งกายพัฒนาขึ้น และยังมีร้อยละ 4.88 ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ด้านการดูแลความสะอาด พบว่าเด็กมีพัฒนาการในการดูแลความสะอาดเป็นไปในทางที่ดีขึ้น ร้อยละ 2.24 ที่ไม่มีการปรับปรุง แสดงว่าการพัฒนาครั้งนี้ส่งผลให้เด็กในภาพรวมใหญ่ ๆ คล้ายกับผลการศึกษาของ สุวรรณชาติ โพธิจันทร์ (2547 : 70-77) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยเด็กด้านความรับผิดชอบต่อตัวเองโรงเรียนบ้านดงเมืองจอก จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยเด็กด้านความรับผิดชอบต่อตัวเอง โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พบว่า ก่อนจัดกิจกรรมเด็กขาดความรับผิดชอบ ขาดการดูแลเอาใจใส่ในตนเองเป็นอย่างมาก ผลการดำเนินการวงรอบที่ 1 ทำการจัดกิจกรรมข้อตกลงของฉัน ทำให้เด็กควบคุมและเปลี่ยนตัวเองไม่ตีเท่าที่จะเป็นจึงดำเนินการวงรอบที่ 2 ผลการศึกษาพบว่าเด็กมีความรับผิดชอบและถูกสุลักษณะนิสัยความประพฤติปฏิบัติดียิ่งขึ้น

ด้านที่ 3 วินัยด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ผลการดำเนินกิจกรรมตามกลยุทธ์ทั้ง 2 วงรอบ พบว่า เด็กมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 83 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 3 คน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้วางแผนการทำงานอย่างมีระบบ คือ ได้ศึกษาจากบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุ นำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนงาน การกำหนดกลยุทธ์และกิจกรรมที่เหมาะสม ทำให้การดำเนินงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องผลการศึกษาของ แสงอุทัย ว่องไว (2547 :87) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบต่อเด็กโรงเรียนบ้านสวนมอญ อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ดเพื่อพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบต่อเด็ก โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พบว่า ก่อนดำเนินการเด็กขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อหน้าที่ และต่อผู้อื่นและสังคม ผลการดำเนินการโดยใช้

กิจกรรมประกวดห้องเรียน สุขภาพดีเด่นและแข่งขันกีฬาภายใน ทำให้นักเรียนเปลี่ยนพฤติกรรมดีขึ้น เด็กมีความรับผิดชอบต่อตนเองต่อหน้าที่และต่อผู้อื่นและสังคมดียิ่งขึ้น สอดคล้องผลการศึกษาของสง่า ไตรมณี (2547:107-109) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเองโรงเรียนบ้านเหล่าฮัก อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พบว่า ก่อนดำเนินการเด็กขาดความรับผิดชอบด้านการแต่งกาย ตรงต่อเวลา และการปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ผลการดำเนินการทำให้เด็กเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น และสอดคล้องผลการศึกษาของพรศิริ เรืองโรจน์ (2547 : 69-70) ได้ศึกษาการพัฒนา วินัยเด็กโรงเรียนจักราชราษฎร์สามัคคี อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา เพื่อพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของเด็ก โดยการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พบว่า ก่อนจัดกิจกรรมเด็กในโรงเรียนขาดวินัยหลายด้าน ผลการดำเนินการโดยใช้กิจกรรมตามวิเศษ ความรู้คู่คุณธรรม และรณรงค์ต่อต้านสิ่งเสพติด ทำให้เด็กเกิดความพัฒนาตนเองในทุกด้านดีขึ้นจากที่ อาทิเช่นเคยหยอกล้อในเวลาเรียน ชิดเขียนไปทั่ว ไม่ดูแลความสะอาด แต่งกายไม่ถูกระเบียบ แล้วกลับมาดีขึ้นทุกด้าน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการดำเนินการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยของเด็กชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนบ้านเมืองปึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2 องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา คือ 1) กลยุทธ์ที่ใช้ในการป้องกัน ให้เด็กฟังครู สอนตอนเช้าแถวตอนเช้า โดยครูอบรมเสริมวินัย ด้านตรงต่อเวลา ด้านการแต่งกาย ด้านความสะอาด บูรณาการเข้ากับวิชาสังคมศึกษา แทรกสอดคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็ก 2) กลยุทธ์ที่ใช้ในการแก้ไข กิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน ผลการวิจัย พบว่า เด็กมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา แต่งกายตามกฎของโรงเรียน เด็กมีความรับผิดชอบมากกว่าในวงรอบที่ 1 แผนการดำเนินกิจกรรม มีการแบ่งหน้าที่แบ่งงานที่ได้รับมอบหมายงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ และมีการชื่นชมผลงานของตนเอง 3) กลยุทธ์ที่ใช้ในการสนับสนุน ได้แก่กิจกรรมสร้างนิสัย กิจกรรมวินัยดีเด่น เด็กมีการวางแผนงานด้วยความเอาใจใส่ทุกคนให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างดี เด็กทุก ๆ คนเคารพข้อตกลงที่ให้ไว้ ผลการพัฒนา พบว่าเด็กมีวินัยด้านการตรงต่อเวลาดีขึ้น เข้าเรียนเข้าแถวทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียนตรงตามที่กำหนด มีความเอาใจใส่แต่งกายถูกที่ถูกต้องสถานการณ์สามารถทำหน้าที่ของตนที่รับผิดชอบได้ กิจกรรมเด็กที่ช่วยส่งเสริมวินัยให้ดีเด่นมี 3 ด้านย่อยประกอบด้วย

ด้านที่ 1 วินัยด้านการตรงต่อเวลา ผลการดำเนินกิจกรรมทั้ง 2 วงรอบ พบว่า หลังดำเนินการตามกลยุทธ์ที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ ทำให้เด็กมีวินัยด้านการตรงต่อเวลาอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 84 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน ทุกด้าน

ด้านที่ 2 วินัยด้านการแต่งกาย ผลการดำเนินกิจกรรมตามกลยุทธ์ทั้ง 2 วงรอบ พบว่า เด็กมีวินัยด้านการแต่งกายอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 85 ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมินทุกคน ทุกด้าน

ด้านที่ 3 วินัยด้านความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ผลการดำเนินกิจกรรมตามกลยุทธ์ทั้ง 2 วงรอบ พบว่า เด็กมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 83 ซึ่งไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 3 คน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้วางแผนการทำงานอย่างมีระบบ คือ ได้ศึกษาจากบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุ นำไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนงาน การกำหนดกลยุทธ์และกิจกรรมที่เหมาะสม ทำให้การดำเนินงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2560). *การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านความรับผิดชอบและวินัยในตนเอง*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จงกลณี ศิริสวัสดิ์. (2560). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนวัดหนองกรับ จังหวัดระยองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณพัฐอร เสงสมบุรณ์. (2556). *การนำเสนอแนวทางการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนจากการวิเคราะห์แนวปฏิบัติดี*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เต็ง ดาบภูเขียว. (2550). *การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านการรักษาความสะอาดโรงเรียนบ้านดงปอ อำเภอเพ็ญ จังหวัดบัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- ธีระภาภรณ์ ดงอนนท์. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความมีวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ประไพศิลป์ ศรีณรงค์ฤทธิ์. (2552). *การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านวินัยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนชุมชนบ้านด่านซ้าย*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- แผนปฏิบัติการโรงเรียนบ้านเมืองปึง. (2562). *แผนปฏิบัติการโรงเรียนบ้านเมืองปึง ประจำปีการศึกษา 2562*. โรงเรียนบ้านเมืองปึง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานีเขต 2.
- พนมพร พรพนม. (2550). *การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองแขวงฮี อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรศิริ เรื่องโรจน์. (2547). *การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนจักราชราษฎร์สามัคคี อำเภोजักราช จังหวัดนครราชสีมา*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิชิต บุญสาร. (2550). *การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนนาคชุมวิทยาคม อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิไล หินดำ. (2547). *การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนหนองบัวไชยวารพิทยาสรรพ์อำเภอนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สงกรานต์ บุญมีเกียรติ. (2554). *การนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนกีฬา สังกัดสถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สง่า ไตรมณี. (2547). *การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเองโรงเรียนบ้านเหล่าฮก อำเภอมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวรรณชาติโพธิ์จันทร์. (2547). *การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนด้านความรับผิดชอบต่อตัวเองโรงเรียนบ้านดงเมืองจอกอำเภอบางบาลจังหวัดร้อยเอ็ด*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2544). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- _____. (2552). *การวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช และคณะ. (2553). *รายงานการวิจัยการวิเคราะห์กระบวนการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนภายหลังการประเมินภายนอกรอบแรก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- แสงอุทัย ว่องไว. (2547). การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยในตนเองด้านความรับผิดชอบของนักเรียนโรงเรียนบ้านสวนมอญ อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อรรรรณ พานิชปฐมพงศ์. (2549). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เขตตลิ่งชัน. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Crow and Crow. (1962). *Child Development - psychology*. New York : Macmillan Company.

